
JULIUS KAUPAS KAUNO JĖZUITŲ GIMNAZIJOJE

Laimutė Tidikytė

Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Antakalnio g. 6, Lt-2055 Vilnius, Lietuva

Būtent šią gimnaziją 1938 metais baigė Julius Kaupas (1920–1964). Literatūriniam pasaulyje jis žinomas kaip urbanistinių pasakų rinkinio „Daktaras Kripštukas pragare“ (1948, Freiburgas) autorius, vienas iš autoritetingiausių „Literatūros lankų“ (1952–1959) kritikų, gydytojas psichiatras bei dailininkas. Išskirtinis Kaupo talentas prabudo ir skleidėsi šioje turtingas literatūrinės tradicijas turinčioje gimnazijoje.

Kauno jėzuitų gimnazija išugdė ir daugiau menininkų: režisierių Juozą Miltinį, dailininką Žibuntą Mikšį, dramaturgą Algirdą Landsbergį, rašytoją Vytautą Sirijos Girą ir kt.

Mokyklos istorija prasidėjo 1649 metais, kai ją įkūrė jėzuitų ordinas. Tėvai jėzuitai Kazimieras, Petras ir žymusis istorikas Albertas Vijūkas-Kojalavičiai Jėzaus draugijai padovanojo žemės sklypą netoli miesto Rotušės. Iš pradžių buvo įsteigta keturklasė mokykla.

1655-aisiais ją sugriovė Rusijos caro kazokai. Tačiau po kelerių metų ši mokslo įstaiga vėl pradėjo veikti. Net buvo įsteigta aukščiausia anais laikais gimnazijos klasė, vadinama retorikos¹.

1702 metais mokykla buvo perorganizuota į kolegiją, kuri po jėzuitų ordino veiklos uždraudimo buvo pavaldi Edukacinei komisijai. Buvo įvesta lenkų dėstomoji kalba ir lenkiški vadovėliai.

1819–1823 m. kolegijoje gyveno ir dirbo garsusis poetas Adomas Mickevičius (1798–1855). Į šią mokslo įstaigą jis buvo paskirtas po studijų Vilniaus universitete. Mokyklos prefektas (direktorius) S. Dobrovolskis jaunuolių apgyvendino mokykloje. Nors pirmieji mokslo metai jam buvo labai sunkūs, bet vėliau įgijo patirties ir buvo lengviau. Poetas dėstė visuotinę literatūrą, lotynų kalbą, antikinę istoriją, poetiką, retoriką, bendrąją gramatiką ir politinę ekonomiją. Jo iniciatyva buvo papildyta mokyklos biblioteka: draugai iš Vilniaus dovanodavo knygas. Mickevičius rūpinosi trūkstantų vadovėlių rengimu ir mokomųjų dalykų pertvarkymu. Dirbdamas gimnazijoje, skaitė visuotinę literatūrą, dalyvavo filomatų-filaretų draugijos veikloje, mokėsi anglų bei vokiečių kalbų. Svarbiausia, jog Kauno laikotarpiu subrandino ir sukūrė nemažą kūrinių: „Adomo daina“, „Filaretų daina“, „Odė jaunystei“, daug baladžių ir romansų². Todėl vėliau kasmet gruodžio dvidešimt ketvirtąją buvo švenčiamas šio kūrėjo gimtadienis. Apie Mickevičių gimnazijoje byloja užrašyti žodžiai: „Palaiminti tebus tie metai, kur praėjo...!“³

ISSN 0235-716X. *Lituanistica*. 2001. Nr. 3(47)

Carinės Rusijos valdžios nurodymu 1824 m. mokykla buvo uždaryta ir jos patalpos perduotos stačiatikių vyskupui ir dvasininkams.

Tik po 100 metų – 1924 m. – Kauno jėzuitų gimnazija buvo atkurta. Greit ji tapo viena iš prestižiškiausių prieškarinio nepriklausomos Lietuvos gimnazijų. Joje dirbo aukštos kvalifikacijos pedagogai, o ugdymas buvo pagrįstas krikščioniško laisvės, teisingumo ir meilės dvasia bei Ignoro Lojolos ugdymo filosofija. Buvo įrengti geri fizikos bei chemijos kabinetai. Direktorijant T. Kippui, T. Paukščiui, T. Bružikui ir kt., besimokančiųjų skaičius labai išaugo. Patalpos labai išsiplėtė. Gimnazija tapo ne tik pavyzdine mokslo įstaiga, bet ir Kauno kultūros židiniu (teatro vaidinimai, nuosavas kino teatras, gamtos muziejus).

Kaupas privačios Kauno jėzuitų gimnazijos pirmąją klasę pradėjo lankyti 1929 metais. Greit ištraukė į mokslus, nes nuo mažens buvo imlus ir smalsus viskam. Kaupų šeimoje buvo jaučiama amerikietiška dvasia. Tėvai prieš tai buvo gyvenę Amerikoje, mokėjo anglų kalbą. Tėvas Julius Kaupas, studijavęs ne viename Amerikos universitete, buvo vakarietiško mąstymo žmogus. Tad ir šeimoje vaikai (be Juliaus, augo sesuo Birutė ir brolis Algis) buvo orientuojami į daugialypį kultūros, pasaulio suvokimą. Tėvai jiems samdė anglų ir prancūzų kalbų mokytojus. Tad jau anksti Julius gerai mokėjo anglų kalbą, o vėliau – prancūzų ir vokiečių. Vaikai buvo įpratę prie knygų: ne tik lietuviškų, bet ir anglišių bei kitomis kalbomis parašytos klasikos. Kaupai vaikams užsakydavo amerikietiškus laikraščius ir žurnalus, pvz., „National Geographic“ ir pan. Jau šeimoje Julius Kaupas įgijo platų bendrąjį išsilavinimą ir orientaciją į Vakarų kultūrą. Tačiau tuo jis nesididžiavo prieš kitus bendraamžius.

Tuo metu kai Kaupas mokėsi, gimnazijos direktoriaus pareigas ėjo vokiecis T. Kippas. (Buvo įprasta, jog gimnazijoje direktorius būdavo tėvas jėzuitas.) Jis taip pat dėstė tikybą. Rašytojas Antanas Vaičiulaitis mokė prancūzų kalbos. Antanas Kavaliauskas dėstė matematiką, Bronius Juška – istoriją, Augulis – geografiją, o V. Strolis – geometriją.

Didžiausias autoritetas Juliui Kaupui gimnazijoje buvo klasės auklėtojas – tėvas Karolis Fulstas⁴. Jis dėstė lotynų ir graikų kalbas, trumpai – vokiečių kalbą. Buvo labai griežtas.

Lietuvių kalbą ir literatūrą dėstė dramaturgas, poetas Juozas Petrulis (1895–1982)⁵. Jis buvo baigęs lituanistikos studijas Vytauto Didžiojo universitete, o nuo 1924-ųjų mokytojavo gimnazijoje. 1936 metais sukūrė žymiausią savo dramą apie Antaną Strazdą „Prieš srovę“, kuri buvo ne tik gimnazistų suvaidinta, bet ir pastatyta Kauno teatre. Reikia manyti, kad jis sugebėdavo mokinius sudominti literatūra.

Su šiuo literatūros specialistu Julius nuolat ginčydavosi ir diskutuodavo, kol išsiaiškindavo rūpimus dalykus. Mėgo atsakinėti savo žodžiais, išgilindavo į dalykų esmę. Tačiau kartais pažymys neatitikdavo pastangų – brandos atestate lietuvių kalbos ir literatūros žinios įvertintos tik trejetuku...⁶

Gimnazistui Juliui mokslas nebuvo našta. Jis lygiai tai pat lengvai mokydavosi, kaip ir sugalvodavo pokštus. Klasėje nebuvo „zubryla“, o mokslai sekėsi gerai. Jaunuolis pasižymėjo puikia atmintimi. Knygas mėgdavo pasibraukti įvairiomis spalvomis, kad būtų lengviau įsiminti mokomąją medžiagą. Buvo be galo apsiškaišes, nes nuolatos krimsdavo knygą po knygos. Ypač vyresnėse klasėse jo lek-

tūra buvo rimta: knygos dažnai filosofinės⁷. Julius ir „vokiečių autorius skaitė, ir prancūzų, ir amerikiečių, kadangi jam tas viskas buvo prieinama“⁸. Su draugais pirkdavo Vakarų Europos leidinius – vokiečių, prancūzų, austrų ir šveicarų⁹. Domėjosi tuo, kas dedasi ne tik savame krašte, bet ir už jo ribų. Julius brendo miestietiškoje kultūroje į save gerdamas europietišką dvasią. Į mokslus, kaip ir į viską gyvenime, mokėjo žiūrėti žaismingai¹⁰. „Buvo pirmame dešimtuose, bet į pirmuosius nesiveržė“¹¹.

Kaupas buvo išsikėlęs moralinę maksimą – iš tėvų pinigų neimti. Pramogoms užsidirbdavo pats. Nuo gimnazijos laikų jis norėjo ir sugebėjo būti savarankiškas. Pradėjo rašyti į laikraščius. Jis išversdavo žinutes ar ką nors¹².

Juliaus savarankiškumą, matyt, skatino ne tik tai, kad tėvai buvo nuolat užsiėmę, bet ir demokratiška atmosfera klasėje. Kaupas mokėsi trisdešimt dviejų berniukų klasėje. Kartu mokėsi vaikai iš eilinių tarnautojų, darbininkų ar ministro šeimų¹³. Klasės sudėtis nuolat keisdavosi. Tačiau pagrindinis išradingųjų berniukų branduolys – Kaupas, Kęstutis Čerkeliūnas, Dievainis Galaunė, Leonas Narbutas, Jonas Jakimavičius – Gediminas Jokimaitis, Viktoras Gulmanas ir kt. – išliko per visus gimnazijos metus. Per pertraukas gimnazistai mėgdavo spardyti kamuolį. Moksleiviams labai patikdavo žaisti tuo metu populiarią judrų žaidimą „Burtininką“, kitaip vadinamą „koldūnu“.

Šioje klasėje besimokiusiems gimnazistams įsimintiniausia iki šių dienų išliko Draugija inteligentams moksleiviams (tokia rašyba iš įmantrumo. – L. T.) remti, sutrumpintai DIMR. Ši buvo įsteigta Juliaus Kaupo iniciatyva a klasėje pagal analogišką nuo 1931 metų Kauno visuomenėje žinomą Draugiją užsienio lietuviams remti (DULR). Julius buvo pirmininkas ir pasirašinėjo „pirmu“, mat žaisminga draugijos idėja gimė jo galvoje. Kaupui idėją įgyvendinti padėjo kiti jo bendraklasiai. Draugijos nariai buvo pasiskirstę pareigomis. Pavyzdžiui, Gulmanui atiteko „administracijos ir ūkio pareigos, kurių pagrindinis tikslas buvo – pasakyti, kiek laiko liko iki varpelio“¹⁴. Signalizacija paprasta: smūgis į kuprą ir pirštų kombinacija. Draugijos veikla buvo pagrįsta demokratiniiais įstatais. Lygiateisiai buvo tiek trys direktoriai, tiek trys kiemsargiai. „Garbės nariais buvo tie, kurie garbės žodžiu pasižadėdavo sumokėti nario mokesť“¹⁵. Tačiau tokių neatsirado. Svarbiausia sąlyga tapti draugijos nariu – „turėti aštrią plunksną“ ir nesistengti varžyti „širdies damų“.

Jau tuomet ėmė reikštis Juliaus literatūriniai gabumai. Laki fantazija toli pranoko kitus. Rašydavo kūrinukus, panašius į komiksus su iliustracijomis¹⁶. Klasėje, be Juliaus, dar buvo keturi literatai: Gediminas Jokimaitis, Kęstutis Čerkeliūnas, Viktoras Gulmanas bei Leonas Narbutas. Vienam iš jų – L. Narbutui, jau pasireiškusiame spaudoje, buvo pavesta parašyti novelę, pavadintą pagal draugijos inicialus. Jaunajam literatui pavyko sukurti kūrinuką šmaikščiu pavadinimu „Du iš mūsų rūko“¹⁷. Mat Julius ypač mėgęs riestą pypkutę, o Dievainis Galaunė kartais užtraukdavo cigaretę¹⁸.

Daugiausia pasireikšdavo Julius ir Kęstutis. Jie savo meninę gyslelę galėjo išreikšti humoristiniame laikraštėlyje „Asilo ausys“, leidžiamame iš keturių ar aštuonių matematikos juodraščio puslapių¹⁹. Gimnazijoje buvo tradicija leisti klasių laikraštėlius.

Visi draugijos nariai dangstėsi humoristiniais slapyvardžiais. Julius pasirašydavo Julkaupiu ir Charliopsu²⁰, K. Čerkeliūnas – Čerkučiu, Kęsteliūnu, Jonas Jakimavičius – Gediminas Jokimaitis – Javy²¹, o Dievainis Galaunė – Deiviu, B. Barkauskas – Misteriu Barku, Viktoras Gulmanas – Gyt – VUL – Mangu²², Kipro Petrausko sūnus Leonas Lesevičius-Petrauskas – Liuga, V. Gerdvilis – Germapo²³.

Draugija gyvavo „porą metų, kol gimnazijoje buvom 7–8 klasėj“²⁴. Draugijos nariai kartais posėdžiaudavo Komašo ledų parduotuvėje, esančioje prie dabartinio lėlių teatro. V. Gulmanas prisimena, kaip jis už prasižengimą (simpatizavo Juliaus „širdies damai“ Daliai Galaunytei) buvo atleistas iš DIMR, o vėliau toje ledainėje priimtas atgal. „Tą progą prie apvalaus staliuko iš mano kaip kaltininko kišenės suvalgėm po porciją ledų, surūkėm po taikos pypkę ir pakėlė stiklą pakišom servetėlę, kurioje buvo parašyta, kad čia įvyko DIMR ekstra posėdis“²⁵.

DIMR buvo humoristinė draugija, suvienijusi kūrybiškus paauglius. Gimnazistai mokėjo gyventi linksmai ir draugiškai. Mėgdavo užtraukti dainą. Labai populiari buvo „Čiulba čiulbutis, gieda lakšutė“, o dar labiau šmaikščioji „Mieli draugai“²⁶.

Besidomintieji literatūra būrėsi literatų būrelyje, kuriame buvo skaitoma kūryba, rašomos naujausių knygų recenzijos, gvildenami literatūriniai klausimai²⁷. K. Čerkeliūnas prisimena vieną septintosios klasės vakarą (vadintą „akademija“), surengtą 1936 metų spalį. „Svečių prisirinko pilna salė <...>. Programoje pasireiškė visi trys suolo draugai: Kaupas parašė dviejų veiksmų komediją „Aš jums parodysiu“ ir pats vaidino mokytoją, Galaunė grojo pianinu solo ir buvo vienas iš „Klasės trio“ muzikantų (su Algirdu Stašeniu ir Tadu Tallat-Kelpša), na, ir tretysis bendrasuolininkas Kęstutis Čerkeliūnas skaitė savo feljetoną „Pagrėbstai“²⁸.

Panašius literatūros vakarus-akademijas rengdavo vyresniųjų klasių mokiniai, pvz., skirtus Maironiui, Antanui Strazdui, Vincui Kudirkai, Dariaus ir Girėno skrydžiui paminėti²⁹.

Gimnazijos teatro salėje buvo statomi spektakliai. Juos režisuodavo Valstybės teatro aktoriai. Todėl gimnazistai dažnai vaidindavo su tikrais kostiumais.

Be pastatytų vaidinimų pagal Šilerio „Plėšikai“, „Sūnus palaidūnas“, labai papvyko „Pilotas“, kuris paskatino gimnazijos vadovybę Kristaus kančią vaidinti kasmet. Taip susiklostė tradicija kiekvienų metų gavėnios pabaigoje statyti religinio turinio vaidinimą³⁰. Į spektaklius ateidavo ir Antanas Škėma³¹. Čia su juo ir susipažino ir Julius. Vėliau draugystė tęsėsi daugelį metų.

Trumpai Kaupas dalyvavo skautų³² ir ateitininkų³³ organizacijose. Tačiau jį labiau traukė ne visuomeninės organizacijos, o troškimas savo vidinį pasaulį išreikšti žodžiu.

Jubiliejiniam gimnazijos žurnale „Kauno jėzuitų gimnazija 1934–1937“³⁴ yra išlikęs Kaupo kelionės aprašymas „Į Klaipėdos kraštą“. Tai „bene pirmas spausdintas Juliaus dalykas“³⁵. Gimnazistai, mėgę plunksną, galėjo reikštis mokykloje leidžiamuose žurnaluose. Julius, išsijautęs į pasakotojo vaidmenį, išvyką aprašo su polėkiu, nuotaikingu stiliumi. Skaitytojas išsyk pajunta, jog kelionė buvo kupina įspūdžių:

Iki Juodkrantės, reikia pasakyti, pusėtinai patogiai nusikapstėm, bet į Nidą – tik pagalvokit – pėsti ėjom! Netikit? Tikrai!

Jėzuitai, braukdami nuo kaktos prakaito lašus, prisiekė pranašo barzda niekada daugiau panašių eksperimentų nebedarysių... O vis dėlto, manau, jei kas pasiūlytų, visi vėl noromis žygiuotų tais klampiaisiais Kuršių kopų smiltynais.³⁶

Mat gimnazijoje kartais buvo organizuojamos išvykos, kurias čia besimokantieji labai mėgo.

Keistuoliški gimnazistų pramanai nesibaigdavo ir po pamokų. Kaupas labai mėgo lankyti parodų sales, kinus ir kavines. „Bet į visa tai jis žiūrėjo labai paprastai, be jokio pasididžiavimo, bet ir be jokio sąžinės graužimo“³⁷. Juliuui patikdavo klajoti po Kauną. Jis gerai pažinojo kiekvieną miesto pastatą, gatvelę. Mėgo laiptoti po Šančiuose esančio Tilmanso fabriko (metalo apdirbimo) stogus³⁸. Klajodavo su geriausiu bičiuliu bendraklasiu Dievainiu Galaune (1920–1947). Jis, kaip ir jo sesuo Dalia Galaunytė, buvo iš įdomios menininkų – Adelės Nezabitauskaitės-Galaunienės (1899–1962) ir Pauliaus Galaunės (1890–1988) – šeimos. Tad kartais Julius su draugais susirinkdavo Galaunių namuose, esančiuose Vydūno alėjoje Nr. 2³⁹ ir diskutuodavo apie literatūrą, muziką ar apie gyvenimo prasmę.

Jau nuo jaunumės Julius domėjosi literatūra, sugebėjo keisti pasaulį – žvelgti į jį skaidriu bei žaismingu žvilgsniu. Būsimasis rašytojas mokėjo kasdienybę paversti įdomia. Tai liudija jo eiliuoto laiško ištrauka bendraklasiui Leonui Narbutui:

*Plunksnos drauge, kaip gyvuoji,
kaip šis trimestras važiuoja?
– Kaip atrodo, gan prastai,
gali būt visai riestai.
Bet tas nieko mums nereiškia.
– kas nereiškia, tai nereiškia –
– vakare čia kažkas bus,
mūs tėvynė nepražus!
O, kaip fain ir o, kaip linksma
(keliai net iš džiaugsmo linksta)
šeštą valandą bus fain,
plunksnos drauge, ar nefain?
Šitą faktą reik suprasti, linksmo ūpo neprarasti,
– nusiminti čia nereikia,
pasišokti žmogui sveika⁴⁰.*

Akivaizdu, jog gimnazijoje Julius išbandė plunksną ne tik prozoje, bet ir bandė eiliuoti. Vėliau vis dėlto pasijus stipresnis prozoje.

Griebėsi ir teptuko. Vienu metu Kaupas buvo susižavėjęs ispanų kilmės tapytoju Pablu Picasso (1881–1973), net bandęs piešti draugo Narbuto portretą à la Picasso: „viena ausis vienoj vietoj, o akis – kitoj“⁴¹. Tai buvo apie 1936–1938 metus, kai šis modernistas labai viliojo jaunimą. Ši meno rūšis padėjo Kaupui ieškoti savito stiliaus

ir buvo emocinės, vaizdinės patirties išraiškos būdas. Juliaus, kaip dailininko, profesionalumas ypač išaugo Amerikos periodu⁴².

Kaupas, būdamas meniškos prigimties, gimnazijoje išsiskyrė nestereotipiška mąstysena, lakia fantazija ir veiklumu. Šeimoje, Kauno jėzuitų gimnazijoje ir draugų apsuptyje turėjo puikią saviraiškos ir kūrybos erdvę. Pajutęs norą kurti, būsiamasis rašytojas realizavo jį ne vienoje srityje. Išbandė savo sugebėjimus suvokęs, kad galįs net tik kitaip matyti realybę, bet ir kurti savitą pasaulį. Vėliau Kaupo talentas ištryško originaliomis spalvomis.

Gauta
2001 03 30

Nuorodos

¹ *Kauno jėzuitų gimnazija. Pirmasis dešimtmetis (1924–1934)*, Išleido Kauno jėzuitų gimnazija, 1934, p. 15.

² P. Juozapavičius, *Adomas Mickevičius Kaune*, Vilnius, 1970.

³ *Kauno apskrities gimnazijos. Atkūrimo dešimtmetis*, Kaunas, 2000, p. 34.

⁴ A. Nakas, Daktaras Julius Kaupas. Keletas biografinių bruožų, *Naujienos*, d. II, 1964 04 11.

⁵ *Lietuvių literatūros enciklopedija*, Vilnius, 2001, p. 383.

⁶ Kauno jėzuitų gimnazijos Juliaus Viktoro Kaupo atestatas, *Kauno apskrities archyvas*, f. 168 ap. 2, b. 305, l. 64–65.

⁷ A. Nakas, op. cit.

⁸ Dalia Galaunytė-Kaupienė-Augūnienė, 1998 06 14 magnetofoninis įrašas Kaune. *Autorės asmeninis archyvas*.

⁹ Kęstutis Čerkeliūnas. Jaunystė su Julium. Žr. laiško, rašyto autorei 2000 06 03, priedas, *autorės asmeninis archyvas*.

¹⁰ Dalia Galaunytė-Kaupienė-Augūnienė, 1998 06 14 magnetofoninis įrašas Kaune, *autorės asmeninis archyvas*.

¹¹ V. Gulmanas, Julius Kaupas, kokį jį pažinojau, *Nemunas*, 1991, Nr. 7, p. 19.

¹² Dalia Galaunytė-Kaupienė-Augūnienė, 1998 06 14 magnetofoninis įrašas Kaune, *autorės asmeninis archyvas*.

¹³ 1933 metų klasė, žr.: V. Gulmanas, Julius Kaupas – kokį jį pažinojau, *Maironio lietuvių literatūros muziejaus archyvas*, Juliaus Kaupo fondas, R P 28908.

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Kęstutis Čerkeliūnas, Jaunystė su Julium. Žr. laiško, rašyto autorei 2000 06 03, priedą, *autorės asmeninis archyvas*.

¹⁶ V. Gulmanas, Julius Kaupas, kokį jį pažinojau, *Nemunas*, 1991, Nr. 7, p. 19.

¹⁷ Kęstutis Čerkeliūnas. Jaunystė su Julium. Žr. laiško, rašyto autorei 2000 06 03, priedą, *autorės asmeninis archyvas*.

¹⁸ V. Gulmanas, Julius Kaupas – kokį jį pažinojau, *Maironio lietuvių literatūros muziejaus archyvas*, Juliaus Kaupo fondas, R P 28908.

¹⁹ K. Čerkeliūnas, Dvidešimt penkeri metai be Juliaus Kaupo, *Draugas*, 1989 03 18.

²⁰ Leonas Narbutas, įrašas iš Juliaus Kaupo 80-ųjų gimimo metinių minėjimo 2000 06 02 Kaune, *autorės asmeninis archyvas*.

²¹ Ibid.

²² V. Gulmanas, Julius Kaupas – kokį jį pažinojau, *Maironio lietuvių literatūros muziejaus archyvas*, Juliaus Kaupo fondas, R P 28908.

- ²³ V. Gulmanas, Julius Kaupas, kokį jį pažinojau, *Nemunas*, 1991, Nr. 7, p. 19.
- ²⁴ K. Čerkeliūnas, magnetofoninis įrašas 1998 06 14 Kaune, *autorės asmeninis archyvas*.
- ²⁵ Viktoras Gulmanas, Julius Kaupas – kokį jį pažinojau, *Maironio lietuvių literatūros muziejaus archyvas*. Juliaus Kaupo fondas, R P 28908.
- ²⁶ Ibid.
- ²⁷ Kauno jėzuitų gimnazija 1934–1937, 1937 m. išleido Kauno jėzuitų gimnazija.
- ²⁸ K. Čerkeliūnas, Jaunystė su Julium, Žr. laiško, rašyto autorei 2000 06 03, priedą, *autorės asmeninis archyvas*.
- ²⁹ Kauno jėzuitų gimnazija. Pirmasis dešimtmetis (1924–1934), 1934 m. išleido Kauno jėzuitų gimnazija, p. 64–69.
- ³⁰ Ibid.
- ³¹ L. Narbutas, įrašas iš J. Kaupo 70-ųjų gimimo metinių minėjimo 1990 02 01, *Muziejaus „A. ir P. Galaunių namai“ archyvas Kaune*.
- ³² V. Gulmano pokalbis su autore 2000 04 15 Kaune, *autorės asmeninis archyvas*.
- ³³ V. Gulmanas, Julius Kaupas – kokį jį pažinojau, *Maironio lietuvių literatūros muziejaus archyvas*, Juliaus Kaupo fondas, R P 28908.
- ³⁴ *Kauno jėzuitų gimnazija 1934–1937*, 1937 m. išleido Kauno jėzuitų gimnazija, p. 45–46.
- ³⁵ V. Gulmanas, Julius Kaupas, kokį jį pažinojau, *Nemunas*, 1991, Nr. 7, p. 19.
- ³⁶ *Kauno jėzuitų gimnazija 1934–1937*, 1937 m. išleido Kauno jėzuitų gimnazija, p. 46.
- ³⁷ H. Nagys, Keliolika puslapių iš nerašyto dienoraščio, *Metmenys*, 1971, Nr. 21, p. 44–56.
- ³⁸ A. Nakas, Daktaras Julius Kaupas. Keletas biografinių bruožų, *Naujienos*, 1991, Nr. 7, p. 19.
- ³⁹ Dabar muziejus „A. ir P. Galaunių namai“ Kaune.
- ⁴⁰ Autorius, aštuntokas, draugą kviečia į klasės vakarą. Pasirašo „K. Jaups“. Eiliuotas J. Kaupo laiškas Leonui Narbutui, be datos, *L. Narbuto asmeninis archyvas*.
- ⁴¹ L. Narbutas, magnetofoninis įrašas iš J. Kaupo 70-ųjų gimimo metinių minėjimo 1990 02 01 Kaune, *Muziejaus „A. ir P. Galaunių namai“ archyvas*.
- ⁴² Sauliaus Šimoliūno laiškas, rašytas autorei 2000 06 28, *autorės asmeninis archyvas*.

Laimutė Tidikytė

JULIUS KAUPAS AT THE KAUNAS JESUIT SECONDARY SCHOOL

S u m m a r y

The author highlights the effect of the school-years spent at the Kaunas Jesuit Secondary School on the formation of a creative outlook and abilities of Julius Kaupas, the well-known Lithuanian writer, literary critic, artist and psychiatrist.